

Батуріна І. Є.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

СТРАТЕГІЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасний стан і динаміка розвитку підприємств характеризується цілою низкою нерозв'язаних проблем. Для більшості підприємств актуальними є питання підвищення ефективності та покращення результативності підприємницької діяльності вітчизняних підприємств та дослідження чинників, що її визначають та пошук резервів її підвищення.

Сьогодні існує значна кількість наукових доробок щодо сутності категорії «ефективність». Одні визначають її як «результативність управління підприємством» [1], інші як «співвідношення результату до певного виду витрат» [2], а окремі дослідники як «результативність певної дії чи процесу, яку можна виміряти співвідношенням між одержаними результатом та витратами, що були понесені для його досягнення» [3]. Все це обумовлює визначити ефективність як певну комплексну характеристику, що показує віддачу від використання певних ресурсів підприємства та спроможність досягти заздалегідь визначених цілей і задач [6].

Щодо оцінювання ефективності підприємницької діяльності, то необхідно відзначити, що виділяють традиційні методи (узагальнюючі та часткові показники). Але ці методи мають як переваги, так і недоліки. Серед переваг необхідно відзначити, що традиційні методи охоплюють усі аспекти підприємницької діяльності і те, що при визначенні показників ефективності беруться до уваги усі види ресурсів підприємства. Застосування цих методів дозволяє оцінити ефективність використання певного виду ресурсів, підприємницької діяльності підприємства в цілому та на їх основі визначити можливу стратегію її підвищення. Основним недоліком таких методів є відсутність єдиного інтегрального показника, який би враховував значущість кожного виду ресурсів, оскільки вони мають не однаковий вплив на результати підприємницької діяльності.

Також окремої уваги заслуговує метод оцінювання ефективності підприємницької діяльності, який є наслідком концепції «Performance Management», який передбачає використання збалансованої системи показників (BSC). Згідно даного методу визначають показники діяльності у чотирьох напрямках: фінанси (розглядається ефективність підприємницької діяльності з позиції віддачі від інвестованого капіталу), внутрішня операційна ефективність (розглядається

ефективність внутрішніх бізнес-процесів підприємства), ринкова ефективність (розглядає ефективність товарів або послуг підприємства з позиції споживача), навчання та інновації (розглядає ефективність генерування та впровадження нових ідей, постійне вдосконалення). Цей метод також має властиві йому переваги та недоліки. Серед переваг необхідно відзначити відображення основних напрямів підприємницької діяльності підприємства за допомогою ключових показників ефективності, зв'язок між бізнес-процесами підприємства та його показниками, а також можливість формування стратегії підприємства на основі оцінки відповідних показників. До недоліків слід віднести необхідність розробки індивідуальних ключових показників ефективності, оскільки універсального набору не існує. Даний метод також не враховує зовнішні умови діяльності підприємства, такі як конкуренція, політична кон'юнктура, технологічний процес тощо. Крім того, цей метод не має формалізованого алгоритму його застосування, а також не завжди дозволяє визначити причини неуспіху.

Крім вище зазначених методів також можливим для оцінки ефективності підприємницької діяльності є метод розрахунку показника економічної доданої вартості (EVA). Даний показник являє собою різницю між операційним прибутком після оподаткування та вартістю капіталу, що визначається як добуток інвестованого капіталу та середньозваженої його вартості. Застосування даного методу у вітчизняних умовах є дещо ускладненим, оскільки він в більшій мірі спрямований для оцінювання доходів акціонерів, а також не в повній мірі дозволяє підготовувати необхідну інформацію для розрахунку, а також те, що на його значення суттєво впливає зміна вартості капіталу.

На підставі дослідження наявних методів оцінювання ефективності підприємницької діяльності необхідно відзначити, що, з нашої точки зору, найбільш універсальними методами є традиційні методи, які дозволяють отримати чіткі значення показників за відповідними групами (загальні показники ефективності, ефективність використання персоналу, ефективність використання основних фондів, ефективність використання матеріальних ресурсів, ефективність використання фінансових ресурсів). Порівняння фактичних значень цих показників з їх нормативними значеннями дозволяє обґрунтувати стратегічні напрямки підвищення ефективності підприємницької діяльності для підприємства в цілому.

Список використаних джерел:

1. Долан Дж. Економікс: справочник / Э. Дж. Долан, Б. И. Доминенко. – М.: Лазурь, 2004. – 544 с.
2. Друкер П. Эффективное управление / П. Друкер. – М.: Астрель, 2004. – 284 с.

3. Андрійчук В. Ефективність діяльності аграрних підприємств: теорія, методологія, аналіз / В. Андрійчук. – К.: КНЕУ, 2005. – 292 с.
4. Отенко В. Формування аналітичного інструментарію оцінки ефективності діяльності підприємства / В. Отенко // Бізнес Інформ. – 2013. – №5. – С. 230–237.
5. Гречко А. Дослідження методів підвищення ефективності виробничої діяльності підприємства / А. Гречко // Сучасні проблеми економіки і підприємництва. – 2015. – Вип. 16. – С. 10–18.
6. Гринько Т. В. Організаційні зміни на підприємстві в умовах його інноваційного розвитку/ Т. В. Гринько, Т. З. Гвініашвілі // Економічний часопис-XXI. – 2015. – № 1-2 (2). – С.51–54.
7. Гринько Т. В. Формування системи управління інноваційним розвитком / Т. В. Гринько // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – №4. – С. 39–43.

Бескровна А. С., Курінна І. Г.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК СТРАТЕГІЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОЇ ЕКОНОМІКИ

В останні десятиріччя в межах розвитку суспільства великої уваги надається проблемі постійного пошуку та генерування нових ідей та інновацій. Інформаційна революція, глобалізація усіх сфер життя, зростання населення великих міст та загалом таке поняття як «масова культура» змінили суспільство до невпізнання, сформувавши новий соціум – «суспільство знань». Прогрес торкнувся навіть інформації та швидкості її передачі, створивши умови доступного обміну знаннями. Треба зазначити, що в цих умовах змінилося ставлення суспільства до знань. Сьогодні вже недостатньо бути просто ерудованою людиною. Сучасний світ вимагає від індивіда не тільки володіння енциклопедичними знаннями, а й відповідь на будь-яке питання протягом хвилини можна знайти в Інтернеті або в іншому джерелі інформації, а й творчий процес інтелектуального генерування, створення принципово нового продукту знань. Тому для цього необхідно бути інтелектуальним підприємцем-людиною, яка здатна до креативного осмислення та оригінального ставлення до своєї діяльності.

Інтелектуальне підприємництво визначається як особливий вид діяльності, який, в першу чергу, спрямований на задоволення актуальних потреб соціуму шляхом постійного відтворювально-пізнавального процесу, абстрактного мислення та розробці нестандартної продукції та послуги, які здатні створити сприятливі умови розвитку прогресивного суспільства. Загалом еволюція економіки знань призвела до виникнення складного та необмеженого академічною інформацією виду підприємництва – інтелектуального. С цього часу орієнтація економіки